Podkovář specialista (kód: 41-040-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Podkovář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Příprava pracoviště	3
Posuzování koně z hlediska fyziologie, anatomie a základní péče o jeho zdraví	3
Úpravy končetin hříbat	3
Korektura kopyt bez podkování	3
Podkování zdravých a pravidelných kopyt	3
Klasifikace, úprava a podkování nepravidelných kopyt v závislosti na nepravidelných postojích končetin	4
Klasifikace, úprava, podkování a ošetření nemocných kopyt	4
Základní diagnostické a vyšetřovací metody	4
Ruční zhotovování různých typů podkov na pravidelná, nepravidelná a nemocná kopyta	4
Vedení evidence související s podkovářskou praxí	3
Dodržování etiky, kodexu jednání a předpisů souvisejících s podkovářskou praxí	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.02.2009 do: 10.02.2016

Kritéria a způsoby hodnocení

Příprava pracoviště

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat a upravit pracoviště z hlediska organizace předpokládaných činností (pokud není určené místo k podkování, vybrat místo pro pojízdnou kovárnu)	Slovní zdůvodnění ústní a praktické předvedení na pracovišti
b) Zajistit spolehlivou fixaci zvířete a dodržet zásady BOZP při práci se zvířaty, popsat použití uklidňujících prostředků	Slovní zdůvodnění ústní a praktické předvedení na pracovišti
c) Provést kontrolu pracoviště z hlediska připravenosti nářadí, pracovních pomůcek a strojního zařízení	Slovní zdůvodnění ústní a praktické předvedení na pracovišti

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování koně z hlediska fyziologie, anatomie a základní péče o jeho zdraví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit plemeno předvedeného koně, vyjmenovat základní plemena koní, barvy, odznaky, popsat nepatologické vlastnosti a vady	Slovní zdůvodnění ústní
b) Vysvětlit základy etologie koní	Slovní zdůvodnění ústní
c) Charakterizovat psychiku koně z hlediska temperamentu a charakteru	Slovní zdůvodnění ústní
d) Popsat základní péči o zdraví a výživu koně a posoudit jeho stav	Slovní vysvětlení ústní a praktické posouzení
e) Popsat anatomii a fyziologii - popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody, pohybovou anatomii končetin, vysvětlit anatomii končetin pod karpem a tarzem, tj. kostra, šlachy, krevní a nervový systém, chrupavky, synoviální útvary, rohové pouzdro, funkci kopyta a rohového střelu	Slovní vysvětlení ústní a praktické posouzení
f) Popsat patologii distálních částí končetin, kostně kloubní systém, zánět vazů, zánět šlachy, podotrochlozu, schvácení kopyt a patologii kůže a rohového pouzdra	Slovní vysvětlení ústní
g) Popsat a předvést základní péči o končetiny a kopyta koně	Slovní vysvětlení ústní a praktické předvedení
h) Charakterizovat nemoci koní včetně onemocnění podléhajících povinnosti oznámení úřadům	Slovní vysvětlení ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Úpravy končetin hříbat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat končetiny hříbat ve stáří 3–6 týdnů	Slovní nebo písemné vysvětlení
b) Předvést použití plastových extenzních podkůvek a rychle tuhnoucích tmelů	Praktické předvedení na pracovišti, slovní zdůvodnění ústní
c) Vyhodnotit způsob ošetření podchycením správného těžiště	Slovní zdůvodnění ústní
d) Navrhnout zabezpečení následné péče, stálé kontroly a dietetického režimu	Slovní zdůvodnění ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Korektura kopyt bez podkování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit nárůst rohoviny a způsob opotřebení	Slovní zdůvodnění ústní
b) Upravit střel podle jeho výšky	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení
c) Upravit chodidlo bez zbytečného zeslabení	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení
d) Upravit kopytní stěnu a nosný okraj	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení
e) Provést ortopedická opatření – překlápění hrany	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení

Je třeba splnit kritéria a) - d), e) v případě potřeby.

Podkování zdravých a pravidelných kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Sejmout podkovy a vyhodnotit stav opotřebení kopyta a podkovy za použití vhodného nářadí	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení
b) Upravit kopyto před podkováním za použití vhodného nářadí – vystrouhat kopyta tak, aby zbyla bezpečná vrstva rohoviny, vyvážit končetiny podle postojů a stavby koně , zkontrolovat správnost vystrouhání pohybu – pravidelný došlap	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení
c) Vybrat a upravit vhodnou podkovu, zvolit vhodné nářadí pro úpravu podkov – upravit podkovu za tepla tak, aby vyhovovala tvaru kopyta a zatížení postojem končetiny, připálit podkovu a přidat ortopedická opatření	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení
d) Vybrat vhodné nářadí a odpovídající podkováky k přibití podkovy, podkovat končetiny opatrně a bezpečně, provést konečnou úpravu kopyt, zhodnotit správnost podkování v klidu i za pohybu	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení
e) Informovat osobu zodpovědnou za koně o stavu končetin a podkování	Slovní zdůvodnění ústní, praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Klasifikace, úprava a podkování nepravidelných kopyt v závislosti na nepravidelných postojích končetin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat deformace končetin (předozadní deformace – dorzopalmární, stranové deformace – mediolaterální, horizontální deformace – rotační)	Slovní popis a náčrt
b) Vyjmenovat druhy nepravidelných kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
c) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto rozbíhavé, uvést vady podkování rozbíhavých kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
d) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto sbíhavé, uvést vady podkování sbíhavých kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
e) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto diagonální, uvést vady podkování diagonálních kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
f) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto ostroúhlé, uvést vady podkování ostroúhlých kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
g) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto tupoúhlé, uvést vady podkování tupoúhlých kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
h) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto špalkové, uvést vady podkování špalkových kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
i) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto ploché, uvést vady podkování plochých kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
j) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto plné, uvést vady podkování plných kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
k) Charakterizovat, upravit a podkovat kopyto úzké, uvést vady podkování úzkých kopyt	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování
l) Popsat stíhání, strouhání, vady chůze a opatření	Slovní popis a náčrt, zdůvodnění, praktické podkování

Je třeba splnit kritéria a), b), l) a minimálně jedno z kritérií c) – k).

Klasifikace, úprava, podkování a ošetření nemocných kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat základní nemoci škáry a rohového pouzdra	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
b) Charakterizovat, klasifikovat, upravit, ošetřit a podkovat kopyto s rozštěpem, uvést vady ošetření a podkování kopyta s rozštěpem	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
c) Charakterizovat, klasifikovat, upravit a ošetřit a podkovat kopyto se zkostnatělou chrupavkou, uvést vady ošetření a podkování kopyta	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
d) Charakterizovat, klasifikovat, upravit a ošetřit a podkovat kopyto s volnou stěnou, uvést vady ošetření a podkování kopyta	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
e) Charakterizovat příznaky akutního a chronického stadia schváceného kopyta, upravit, ošetřit a podkovat schvácené kopyto, uvést vady ošetření a podkování kopyta	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
f) Charakterizovat a ošetřit poranění škáry kopytní	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
g) Charakterizovat a ošetřit zánět škáry kopytní	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
h) Charakterizovat a ošetřit hnilobu rohového střelu	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
i) Charakterizovat a ošetřit rakovinu kopyta za spolupráce s veterinárním lékařem	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
j) Popsat a ošetřit rány kopyta – nášlap, zášlap	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení

Je třeba splnit kritérium a) a dále 3 z kritérií b) až j).

Základní diagnostické a vyšetřovací metody

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést a vyhodnotit ohybové zkoušky hrudních končetin	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
b) Provést a vyhodnotit ohybové zkoušky pánevních končetin	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
c) Popsat význam a užití svodné anestezie	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
d) Popsat ostatní diagnostické metody (např. ultrazvuk, magnetická rezonance, scintigrafie, termografie)	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
e) Popsat základní dědičné vady v postojích končetin	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení
f) Vyhodnotit pravděpodobné možnosti užití koně pro jednotlivá odvětví činnosti z hlediska postavení končetin	Slovní popis, zdůvodnění, popř. praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ruční zhotovování různých typů podkov na pravidelná, nepravidelná a nemocná kopyta

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady a požadavky na výrobu podkovy podle standardu EU	Ústní vysvětlení
b) Vypracovat technologický postup výroby polotovaru	Písemné zpracování, praktické předvedení a slovní zdůvodnění ústní
c) Vypracovat technologický postup výroby podkovy na zdravá kopyta	Písemné zpracování, praktické předvedení a slovní zdůvodnění ústní
d) Vypracovat technologický postup výroby podkovy na nepravidelná kopyta	Písemné zpracování, praktické předvedení a slovní zdůvodnění ústní
e) Vypracovat technologický postup výroby podkovy na nemocná kopyta	Písemné zpracování, praktické předvedení a slovní zdůvodnění ústní
f) Předvést úpravy nekovových podkov a podkov ze slitin	Písemné zpracování, praktické předvedení a slovní zdůvodnění ústní
g) Provést kontrolu připravenosti pracoviště a nářadí	Písemné zpracování, praktické předvedení a slovní zdůvodnění ústní
h) Dodržet zásady BOZP pro ruční tváření kovu za tepla a práci s plasty	Písemné zpracování, praktické předvedení a slovní zdůvodnění ústní
i) Provést úpravu a tvarování strojně vyráběných podkov řezáním a svařováním	Písemné zpracování, praktické předvedení a slovní zdůvodnění ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení evidence související s podkovářskou praxí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyplnit běžné pracovní záznamy vedené pro hlavní činnosti související s povoláním podkovář	Písemné zpracování nebo slovní vysvětlení ústní
b) Předvést postup při sjednávání zakázek se zákazníkem	Písemné zpracování nebo slovní vysvětlení ústní

Je třeba splnit obě kritéria.

Dodržování etiky, kodexu jednání a předpisů souvisejících s podkovářskou praxí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat profesní praxi v souladu s předpisy ČR a EU	Písemné zpracování nebo ústní vysvětlení
b) Popsat profesní etiku a kodex jednání podkováře	Písemné zpracování nebo ústní vysvětlení

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba stanoví, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Uchazeč předloží svářečský průkaz pro svařování elektrickým obloukem (v rozsahu oprávnění ZK 111 W 01 nebo ZK 135 W 01). Dále stanoví, které pomůcky uchazeč při zkoušce nesmí používat.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm, určenými koňmi a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).
Ověřování kompetencí by mělo pokud možno probíhat v navazujících činnostech vedoucích k ucelenému podkovářskému úkonu, který zahrnuje požadavky na zlepšení pohybových schopností a celkové welfare postiženého koně. Ke zkoušce každého uchazeče musí být připraven jeden kůň na korekturu a jeden na podkování všech čtyř končetin, jedno hříbě ve stáří do jednoho roku a hospodářské zvíře pro úpravu paznehtů.
Předepsaná kritéria, jejichž zvládnutí je nutné ověřit:
Posoudit koně před podkováním nebo korekturou v klidu, osy zatížené končetiny ze všech stran, osy na zvednuté končetině, staré podkování
Posoudit koně v pohybu, zhodnotit fáze kmitu, podpěru a posunu v závislosti na stavbě těla, došlap jednotlivých končetin, vyhodnotit případné kulhání
Fixovat koně
Zvolit vhodný postup korektury, nářadí a pomůcky
Provést korekturu kopyt
Sejmout podkovy a vyhodnotit stav kopyta a opotřebení podkovy za použití vhodného nářadí
Upravit kopyto před podkováním za použití vhodného nářadí, vyvážit končetiny podle postojů a stavby koně, zkontrolovat pravidelný došlap
Vybrat vhodnou podkovu, zvolit vhodné nářadí pro úpravu podkov, upravit podkovu za tepla tak, aby vyhovovala tvaru kopyta a zatížení postojem končetiny, připálit podkovu a přidat ortopedická opatření
Vybrat vhodné nářadí a odpovídající podkováky k přibití podkovy, podkovat končetiny, provést konečnou úpravu kopyt, zhodnotit správnost podkování v klidu i za pohybu koně
Provést korekturu u neokovaného koně
Vyrobit vylosovanou ortopedickou podkovu

Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet nejen k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování hygieny práce, ale především ke správnosti a kvalitě podkování tak, aby splňovalo maximální pohodu koně. Je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci s koňmi podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi a na součinnost s veterinárním lékařem.
Vzhledem k náročnosti zkoušky se doporučuje, aby uchazeči absolvovali přípravný odborný kurz ve vazbě na příslušnou dílčí kvalifikaci.

Výsledné hodnocení

Zkoušení uchazeče provádí jeden zkoušející. Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do klasifikačního zápisu o zkoušce. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „vyhověl“ nebo „nevyhověl“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Návrh na výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč vyhověl pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč pro některou kompetenci nevyhověl.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou nebo před jedním autorizovaným zástupcem. Při zkoušce musí být přítomen také veterinární lékař, pokud autorizovaná osoba nemá vysokoškolské veterinární vzdělání. Přítomný veterinární lékař musí mít alespoň 5 let prokazatelné praxe v léčení koní a rentgenologii končetin koní v období před realizací zkoušek.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba musí mít nejméně střední vzdělání s maturitní zkouškou a současně musí splňovat jednu z následujících variant požadavků:
Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na podkovářství a alespoň 10 let praxe v podkování koní, z toho minimálně tři roky v období před podáním žádosti o autorizaci před podáním žádosti o autorizaci.
Absolvování rekvalifikačního kurzu akreditovaného MŠMT s výstupním certifikátem podkovář-specialista a alespoň 10 let praxe v podkování koní, z toho minimálně tři roky v období před podáním žádosti o autorizaci.
Certifikát o zkoušce akreditovaného europodkováře a alespoň 10 let praxe v podkování koní, z toho minimálně tři roky v období před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:
- Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci podle příslušných ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) a přípravu zaměřenou na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí mít základní dovednosti práce s počítačem a s internetem (stačí doložit čestným prohlášením).
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zasílání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici minimálně toto materiálně-technické zázemí:
Plně vybavenou podkovářskou dílnu
Pracovní oblečení (zajistí si každý uchazeč sám)
Pomůcky, nářadí
Materiál
Potřebný počet koní se zdravotními problémy pro korekturu a podkování (2 koně pro jednoho uchazeče) a hospodářské zvíře pro úpravu paznehtů
Místnost pro teoretickou a písemnou část vybavenou potřebnými didaktickými pomůckami
Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o autorizaci žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiné organizace, přiloží k žádosti o autorizaci smlouvu o jeho využívání nebo pronájmu, která bude uzavřená nejméně na dobu pěti let.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, přidělenými koňmi a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 12 až 16 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být podle zadaných úkolů rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnotící standard byl zpracován ve spolupráci se Sektorovou radou zemědělství a zástupci následujících institucí:
Ministerstvo zemědělství ČR
Asociace svazů chovatelů koní
Svaz chovatelů českého teplokrevníka
Živnostenské společenstvo podkovářů
Společenstvo uměleckých kovářů a zámečníků a kovářů – podkovářů Čech, Moravy a Slezska
Střední škola řemeslná Jaroměř
-Národní ústav odborného vzdělávání